

Це незвичайне озеро час від часу „вибухало”, при цьому з’являвся різкий неприємний запах і гинуло багато риби.

– Ніколи не уявляв собі, що озера можуть вибухати! – вигукнув вражений Пустунчик. – Як це відбувається?

– Справа в тому, що внаслідок розкладу органічних речовин на дні озера накопичуються гази. Коли їхня маса стає критичною, вони вириваються на поверхню і, контактуючи з повітрям, вибухають, – пояснив Розумник. – Не раджу залишатись поблизу такого озера, це небезпечно! Жахлива трагедія сталась 1986 року поблизу вулкану Камерун на озері Ніос, яке утворилося у кратері одного зі згаслих вулканів. Велика хмара газу, що вирвалася з озера внаслідок

Подорож Сахарою

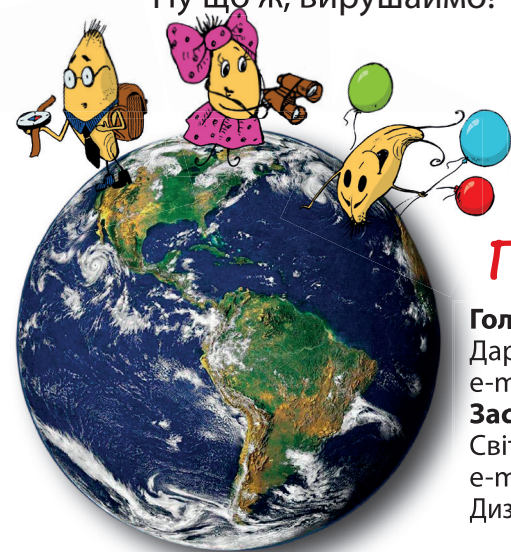
вибуху, оповила навколишні села. Від задухи загинули усі живі істоти! Тому нам краще покинути це озеро.

– А й справді, я давно хотіла побувати на сафарі, – згодилась Лапуня.

– І я згоден! – радісно вигукнув Пустунчик.

– Ну що ж, вирушаймо! – запропонував Розумник.

Олег Йонка

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 26.01.14,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.

Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Величне червоне сонце підіймалось над горизонтом і освітлювало нескінченну пустельну рівнину, вкриту розпеченим піском, щебенем та камінням. Роками тут не випадали дощі, а якщо й випадали, то часто випаровувались, не долітаючи до поверхні землі. Здавалося б, у таких умовах не може вижити жодна жива істота, проте це не так. Найбільшою пустелею світу пересувався караван. Він прямував до озера Чад, одного з визначних географічних об’єктів „чорного материка” Африки. На верблюдах, під штучно створеним навісом, переховувалися від нестерпно пекучого тропічного сонця троє допитливих Зернят.

Потрапивши до Африки вони відвідали у Єгипті славнозвісні піраміди та долину найдовшої у світі річки – Нілу. Згодом Розумник запропонував друзям вирушити до підніжжя вулкана Камерун, щоб оглянути природну дивовижу – озера, що вибухають.

Зернятка зазирали в карту і вибрали шлях уздовж Лівійської пустелі та Сахари до витоків ріки Нігер. На честь цієї ріки названа країна із найбільшою в Африці кількістю населення – Нігерія. Покидаючи межі Єгипту, друзі приєдналися до каравану.

– І як ми наважились на цю подорож до Африки? – нарікав Пустунчик. – Краще б я в джунглях із анакондами залишився, ніж витримувати таку спеку, – пригадував він подорож лісами Амазонії.

– Нам іще пощастило – ми зустріли караван! Інакше й справді заблукали б у цьому піщаному морі, – резонно зауважила Лапуня.

– „Сахара” у перекладі з арабської мови означає „пустеля”.

Нічого дивного, що її називають „океаном піску”. Адже за площею вона не поступається материкау Австралії та Амазонській сельві, де ми вже побували. Щоправда, піски займають лише незначну частину пустелі, більшість поверхні – це глинисті або кам’яні землі,

– повідомив Розумник і продовжив: – Учені підрахували: якби всю територію пустелі вкрити сонячними батареями, то отриманої енергії вистачило б для забезпечення потреб усього людства.

– А що заважає встановити такі батареї, адже сонячна енергія дуже дешева? – поцікавився Пустунчик.

– Помиляєшся, Пустунчику. Виготовлення сонячних батарей є дуже дорогим технологічним процесом. Поки вчені не винайшли способу здешевити його, ми вимушені використовувати в основному традиційні джерела енергії, – відповів Розумник.

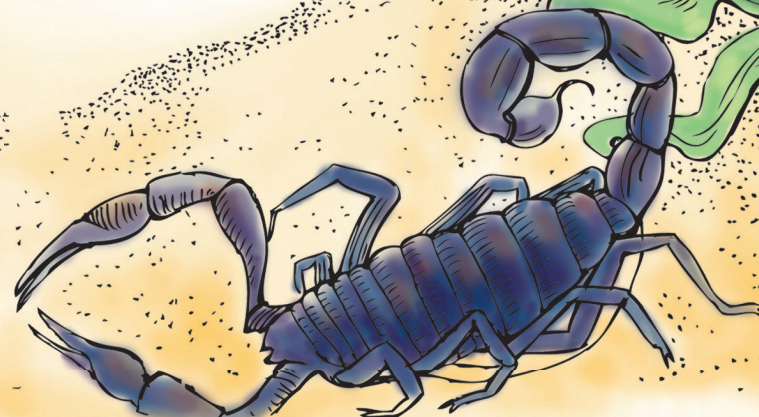
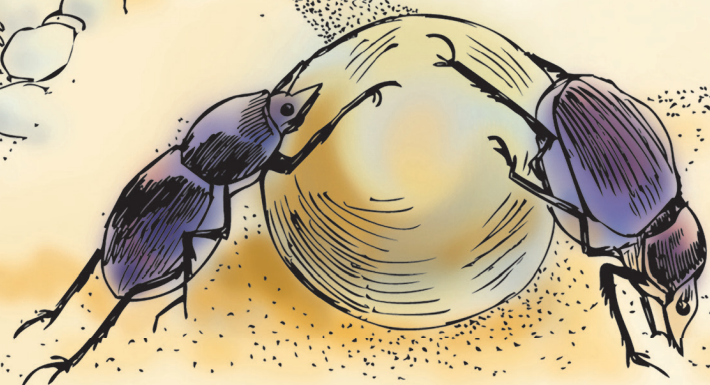
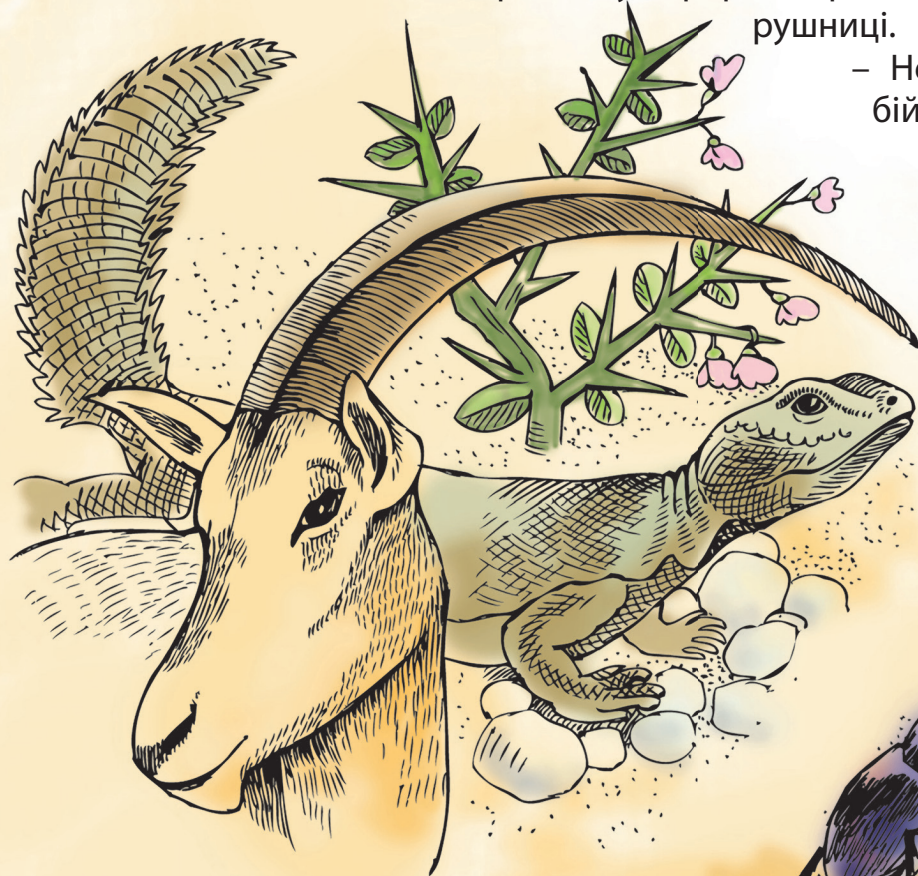
Несподівано їхню розмову перервали різкі звуки, що нагадували постріли з рушниці.

– Невже на караван напали розбійники? – перелякалася Лапуня і сховалася за спину Пустунчика.

– Пустеля – безлюдна. Хто ж це може бути, Розумнику?

– Пустунчик обережно виглянув з-під навісу.

– Не знаю, – відповів Розумник, – але бачу, що до нас іде провідник. Можливо, він нам пояснить, що трапилось.

– Не бійтеся, – заспокоїв друзів провідник. – Адже найнебезпечніше явище в пустелі – це самум, смертоносна піщана буря. Караван, захоплений самумом, приречений на загибель.

– Але що відбувається зараз? Адже ми чули постріли, – нагадав Пустунчик.

– Ці звуки виникають внаслідок великих перепадів температури: тріскається каміння, нагріте на сонці. Ми так і називаємо його – „стріляюче каміння”. Невдовзі ми дістанемось оази і відпочинемо.

Сонце ховалось за горизонтом, а допитливі Зернятка разом із погоничами каравану сиділи під фініковими пальмами, які росли на території оази, і грілись поблизу вогню.

– У Сахарі зафіксовано найвищу температуру серед усіх пустель, а саме: +58° С, проте вночі тут прохолодно, температура може сягати 0 °С. Як це не дивно, в Сахарі можна замерзнути, – повідомив Зерняткам провідник.

– Як же люди виживають в таких умовах? – поцікавилась Лапуня.

– Намагаються селитися поблизу оази, де справжнім скарбом для них є фінікова пальма. Під тінню пальм ховаються від спеки і готують землю до сівби, із деревини будують споруди і використовують її як паливо, листям пальми вкривають будівлі, але найбільшою цінністю є її плоди – фініки. Одне дерево може дати понад 40 кг фініків і плодоносити впродовж ста років. Недаремно фініки називають „хлібом пустелі”, а в деяких племенах фініки виконують роль грошей.

За тиждень подорожі Зернятка досягли озера Чад.

– А ви знаєте, чому Чад називають „мандруючим озером”? – звернувся до друзів Розумник. – Чад – безстічне озеро: річки в нього впадають, але не витікають. Тому коли річки є повноводними, площа озера значно зростає. Коли ж річки міліють – озеро стає меншим.

– Так ось чому на картах його контури позначаються пунктиром, – здогадався Пустунчик.

Наступного дня Зернятка вирушили в подорож самі і дістались озера Босумтві на території західноафриканської країни Гани.

